

доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2148:vvedennya-institutu-prefektiv-v-ukrajini&catid=8&Itemid=350

3. Ковальчук В.М. Префект забезпечуватиме реалізацію в регіоні державних програм.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/prefekt-zabezpechuvatime-realizaciyu-v-regioni-derzhavnih-pr-35573>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Хамходера О.П.

Леусенко Ірина Василівна

аспірант

Національного університету «Одеська юридична академія»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ НА СУДНАХ

Мета дослідження:

- визначити практичну реалізацію заходів щодо управління відходами на судах,
- здійснити аналіз діючих норм щодо управління та ліквідації відходів на судах,
- запропонувати подальші шляхи вдосконалення основних напрямків розвитку політики утилізації відходів та сміття на борту.

Для досягнення поставленої мети дослідження перед нами стоїть вирішення **таких задач:**

- визначити проблеми сучасного стану забруднення морського середовища з суден у результаті скидів;
- дослідити міжнародне законодавство щодо управління відходами та сміттям на судах;
- запропонувати подальші напрями розвитку політики управління відходами на борту.

Постановка проблеми. Інтенсивна господарська діяльність на морі обумовила формування в умовах морського середовища згубного довкілля для морських екосистем.

Проблема зводиться до того, що необхідно зберігати навколишнє середовище в умовах його постійно прогресуючої експлуатації.

Проблематика запобігання забрудненню моря з суден є надзвичайно актуальною, що обумовлено негативними наслідками широкого спектру дії: від надходження шкідливих речовин або енергії в морське середовище, що завдає шкоди живим ресурсам та всій морській органіці, здоров'ю людей, до погіршення якості морської води та екологічної ситуації в цілому.

Одним з основних напрямків протидії забруднення моря є управління відходами та сміттям на судах. Цим заходам в науці приділяється увага, тому що саме управління сміттям та відходами повинно попереджати та протидіяти забрудненню моря. З цієї позиції я хочу розглянути деякі аспекти управління відходами на судах, здійснити аналіз діючих норм щодо застосування заходів з управління відходами та сміттям на судах.

В дійсний час є потрібність у:

- в регламентованих діях повноважних осіб суден з зменшення будь-яких викидів у морське середовище,
- у розробці механізмів отримання інформації про шкідливі викиди з суден, ефективному та негайному реагуванні на них,
- у вирішенні проблеми з відшкодування завданого збитку морському середовищу у результаті шкідливих викидів.

Виклад основного матеріалу. Для запобігання утворенню відходів або мінімізації їх утворення на судні мають здійснюватися дії, спрямовані на:

- зменшення кількості предметів і матеріалів, що скеровуються на остаточну утилізацію або поховання;
- відмова від зайвої упаковки;
- закупівлі тільки необхідної кількості предметів і матеріалів;
- використання предметів багаторазового або тривалого користування замість одноразових там, де це можливо.

Відповідно до Керівництва 2012 року з розробки планів управління ліквідацією сміття, прийнятого резолюцією МЕРС 220 (63) від 02.03.2012р. судна повинні розробляти План управління ліквідацією сміття, де повинні бути відображені наступні питання:

- процедури збору і сепарації, зберігання, обробки, переробки й видалення сміття;
- склад суднового устаткування для операцій зі сміттям;
- заходи щодо зменшення кількості сміття на судні;
- програми підготовки або навчання персоналу судна для полегшення збору сміття і сортування придатного для повторного використання або рециркулюємого матеріалу.
- відповідальна особа за виконання плану [1, с. 2]

Міжнародною конвенцією по запобіганню забрудненню з суден 1973р. (надалі – МАРПОЛ 73/78) було винесено додаток V «Про правила запобігання забруднення сміттям суден», яким, зокрема встановлено вимоги про устаткування судів спеціальними обладнанням з утилізації сміття.

Так, на судні має передбачатися наступне устаткування для запобігання забруднення моря сміттям:

- Устаткування зі збору сміття.
- Устаткування з обробки сміття.
- Устаткування зі спалювання сміття.

У зоні обробки відходів повинні бути три основні потоки обробки відходів:

- Обробка сухих відходів (спалювання),
- Обробка вологих відходів (продуктів харчування),
- Вторинна обробка / Не запалювана обробка відходів [2, с. 2].

На багатьох сучасних судах впроваджується Вдосконалена біологічна система очищення стічних вод, яка отримує всю чорну і сіру воду судна та використовує активний мул, що окислює органічні речовини.

Завдяки процесу, заснованому на біологічній чистці, мембранному поділі і УФ-стерилізації, забезпечується високоякісне виділення води і біо слагча, не вимагаючи додавання або утворення хімічних речовин, небезпечних для морського середовища. Біошлам містить органічний матеріал, який може бути повернутий назад в біореактори.

Процесом спалювання на судні переробляється все різноманіття сміття, значно зменшується його обсяг, утворювані залишки від спалювання є практично стерильними, а сам процес є автоматизованим [3, с. 44].

Сухі відходи, такі як картон, деякі пластмаси та металобрухт, обробляються і зберігаються для висадки на берег, у якості нерегульованих відходів або відходів, які переробляються [4, с. 94].

На суднах харчові відходи дробляться подрібнювачем, встановленим на камбузі, після чого побрібнені харчові відходи направляються до суднової збірної цистерни (наприклад, в цистерну збору стічних вод). Після виходу судна з порту за 12-мильну зону подрібнені відходи разом з очищеними стічними водами відкачуються за борт.

У будь-яких районах, що знаходяться за межами особливих морських районів, продукти, які не можуть бути введені в пульпу (кістки, рибу, ракушки тощо), можуть відвантажуватися за межі 12 морських миль від землі через лотки на борту та зі швидкістю, не менше шости вузлів. Якщо в такому випадку недоступний жолоб, то можна вивантажувати харчові відходи, які неможливо поставити через пульпар як регульовані відходи [5, с. 55].

Таким чином, заходи управління відходами на суднах передбачають цілу низку етапів та дій зі сторони робочого персоналу судна, як офіцерського так і рядового складу.

Шляхи вирішення проблеми неналежного управління відходами та сміттям на суднах.

- створення кожною країною для господарюючих в морському середовищі суб'єктів стратегії щодо поводження та управління відходами на судах.
- наявність в кожній країні ефективного моніторингу стану води, санітарної ситуації в цілому на морі,

- розроблення ефективного механізму запобігання правопорушень у сфері експлуатації судів, сприяння впровадженню кожною країною природоохоронних технологій,
- впровадження кожною країною тенденції раціонального поєднання збереження морського середовища та його використання людиною,
- передбачення у законодавстві усіх країн світу заохочень за координовані дії органів влади з попередження, своєчасного виявлення аварій на морі та ефективних засобів реагування, нейтралізації чи зменшення негативних наслідків аварій та шкідливих скидів у море.

Список використаних джерел:

1. Керівництво 2012 року з розробки планів управління ліквідацією сміття, прийняте резолюцією МЕРС.220 (63) від 02.03.2012р. Комітет з захисту морського середовища. Режим доступу – електронний доступ: http://rise.odessa.ua/texts/МЕРС220_63.php3
2. Додаток V «Правила запобігання забруднення сміттям з судів» Міжнародної конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 р. (МАРПОЛ 73/78). Комітет з захисту морського середовища. Режим доступу – електронний доступ: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896_009/page.
3. Пимошенко О.П. Запобігання забруднення довкілля із безлюдних суден. – М.: Світ, 2004. – 320 с.
4. Зубрилов С.П. Охорона навколишнього середовища при експлуатації судів. Санкт-Петербург: Судостроение, 1989. – 256 с.
5. Торский В. Г. Марпол 73/78. – М.: Екологія, 2005. – 64 с.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Додін Є.В.

Плачкова Тетяна Михайлівна

*аспірант кафедри морського та митного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ МОРЕПЛАВСТВА: ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ

Охопивши усі сфери діяльності людини науково-технічна революція продовжує чинити вплив на архітектуру та оснащеність суден. Одним з найважливіших її наслідків стала широка автоматизація виробничих процесів, пов'язаних з фізичною та розумовою працею екіпажу. Вона має прояв у застосуванні складних систем та комплексів автоматизованого